

Punainen Risti

KATASTROFIRAHASTO TIEDOTTAA 2/2010

Chilen maanjäristys jätti sadat tuhannet ihmiset kodittomiksi.

Katastrofi

Catalina Cicarelli Penaillo odottaa, että hänen äitinsä saa rokotuksen hoitaja Karolina Muñozilta. Sillä välin Catalina ehtii leikkiä piilosta teltassa.

Sairaalan johtaja Vladimir Yañez: "Täällä olisi kaaos ilman kenttäsaaraalaa"

TEKSTI: LINA LAURENT

Kello on puoli kymmenen aamulla Pitrufruguénin kaupungissa, 700 kilometriä pääkaupunki Santiagosta etelään. Ilma on syksyisen kylmää ja kosteaa. Vaikka kaupunki selvisi helmikuun lopun maanjäristyksestä verrattain hyvin, saivat useat alueen sairaalat niin pahoja vaurioita, että joutuivat sulkemaan ovensa potilailta.

Nyt Pitrufruguénin vanhan sairaalan takana kohoavat suuret, valkoiset teltat, jotka täyttävät koko sairaala-alueen. Ne muodostavat kenttäsaaraalan, jonka Suomen, Norjan ja Kanadan Punaiset Ristit ovat lahjoittaneet.

Suurimmassa teltassa sijaitsevat toimipidehuoneet, joissa työskentelee myös lähihoitaja *Karolina Muñoz*. Ennen maanjäristystä hän työskenteli Temucon keskussairaalassa, jossa moni osasto jouduttiin sulkemaan maanjäristyksen

jälkeen. Nyt viranomaiset miettivät, tulisiko koko pahoin tuhoutunut sairaala purkaa.

Hämähäkinpisto vaatii hoitoa

Päivän ensimmäinen potilas on *Elda Coña Venegas*, jota myrkyllinen hämähäkki pisti jalkaan kolme viikkoa sitten. Eldan sääri on turvonnut, iho hilseilee ja pistokohta näkyy selvästi.

– Minulle on tehty sydänleikkaus. Sen takia kestää kauan, että jalka paranee. Olen saanut täällä todella hyvää hoitoa, Elda kertoo.

Karolina puhdistaa haavan, poistaa kuolleen ihon ja laittaa haavan päälle puhtaan sidoksen. Maanjäristyksen satuessa kello 3.34 yöllä, Elda oli kotona miehensä ja kahden lapsensa kanssa.

– Heräsin ja jouduin paniikkiin. Mieheni yritti rauhoitella minua ja vanhinta las-

tamme. Samanaikaisesti viisivuotias lapsemme nukkui, eikä huomannut mitään. Voitko kuvitella?

Myös *Susana Penailillo Inalafin* lapset nukkuivat koko järistyksen ajan. Susana odottaa sairaalassa rokotusta, samalla kun tytär *Catalina Cicarelli Penailillo* juoksee ympäri telttaa ja leikkii kuurupiiloa sermien takana.

– En puhu järityksestä lasteni kanssa. Hehän nukkuivat, enkä halua pelotella heitä turhan takia.

Susana asuu perheineen maaseudulla, 12 kilometriä Pitrufguénista.

– Maanjärityksen jälkeen meillä ei ollut lainkaan sähköä tai vettä. Pahinta maanjärityksen jälkeen oli kuitenkin tiedon puute. Täällä liikkui esimerkiksi huhu, että ruoka loppuisi ja ihmiset alkoivat hamstrata ruokaa. Minäkin pelkäsin, että ruoka loppuisi.

Kenttäsaaraala on uskomaton kokonaisuus

Sairaalan johtaja *Vladimir Yañez* kurkkaa sisään osastolle. Hän on matkalla naapuritelttaan, jossa ollaan avaamassa leikkaussalia. Kun koko sairaala on käytös-

sä, tehdään siellä seitsemän leikkausta päivässä. Toisessa teltassa sijaitsevalla vuodeosastolla on tilaa 50 potilaalle.

Vladimir on silminnähdyn vaikuttanut kenttäsaaraalasta.

– Kokonaisuus on uskomaton. Kaikkea on ja kaikki on ajateltu loppuun asti.

– Jos kenttäsaaraalaa ei olisi, meidän olisi pakko lähettää todella sairaita ja leikkaushoitoa vaativia potilaita kauas saamaan hoitoa. Pahimmillaan he joutuisivat menemään 400 kilometrin päähän Puerto Monttiin. Kaikki apua tarvitsevat ihmiset eivät silloin pääsisi hoitoon, Vladimir kuvaa. ■

▲ Kenttäsaaraala on nerokas. Kokonaisuus on suunniteltu fantastisella loogiikalla, sanoo *Vladimir Yañez*, joka toimii Pitrufguénin sairaalan johtajana.

Kenttäsaaraala auttaa yli talven

Lahjoitusvaroilla ja Suomen ulkoministeriön tuella Chileen lähetetty kenttäsaaraala tulee toimimaan Pitrufguénissa ainakin tämän vuoden joulukuuhun saakka. Tavoitteena on, että siihen mennessä alueen sairaala toimii jo niin hyvin, että kenttäsaaraala on tarpeeton. Silloin teltat puretaan ja kaikki tavarat pakataan varastoon, jotta sairaalaa voidaan käyttää myöhemmin Chilessä tapahtuvien katastrofien – esimerkiksi tulivuorenpurkausten jälkeen.

Katastrofi

Katastrofirahaston tiedote ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

Toimitus: Hannu-Pekka Laiho, vastaava, Taina Keinänen, toimitussihteeri 09 1293 264

Kansikuva: REUTERS/Victor Ruiz Caballero

Taitto: Limukka / Leena Aalto

Osoitteenmuutokset:

lahjoitukset@punainenristi.fi

09 12931 / lahjoittajarekisteri

Suomen Punainen Risti,
Tehtaankatu 1 a, 00140 Helsinki

Painopaikka: Hansaprint, Vantaa.

Designer's Matt 90 g

441 024
Painotuote

Rob Few / IFRC

Nasanbileg ja hänen 15- ja 7-vuotiaat lapsensa ovat saaneet Mongolian Punaiselta Ristiltä ruokaa, huopia ja lämpöisiä vaatteita.

Mongolian jurttaslummien talvi on lohduton

Talvi oli Mongoliassa tänä vuonna poikkeuksellisen raju. Dzud-niminen sääilmiö laski vuoristomaan lämpötiloja paikoin alle -50 asteen ja tappoi jopa 4,5 miljoonaa laiduneläintä. Eläinten kuolema merkitsi katastrofia maan paimentolaisille, joiden elanto riippuu täysin karjasta.

- Miljoonat kuolleet eläimet merkitsevät käytännössä, että tuhannet perheet ovat menettäneet kaiken elinkeinonsa. Heillä ei ole muuta mahdollisuutta, kuin muuttaa maakuntien ja pääkaupungin Ulaanbaatarin jurttaslummeihin, kertoo juuri Mongoliasta palannut Suomen Pu-

naisen Ristin avustustyöntekijä *Maija Fors*.

Arviolta vain noin kolmannes pääkaupunki Ulaanbaatarin asukkaista asuu rakennetuissa taloissa. Yleisimpiä asumuksia ovat perinteiset maapohjaiset paimentolaismajat, jotka ympäröivät kaupunkia vuorten rinteillä. Työttömyys on jurttaslummeissa yleistä, vesi kannetaan Punaisen Ristin rakentamista vesikioskeista, viemärointiä tai sähköä ei ole.

- Kylmä maa on kaikkein köyhimmille erityisen julma. Osalla Mongolian jurttaslummien asukkailla ei ole edes patjaa

Ruokaa ja lämpöä Mongoliaan

▶ Suomen Punainen Risti antaa katastrofirahastostaan 40 000 euroa mongolialaisten auttamiseksi.

▶ Lahjoitusvaroilla Mongolian Punainen Risti jakaa ruokaa ja avustarvikkeita, kuten huopia ja lämpimiä vaatteita 1800 jurttaslummissa asuvalle perheelle.

▶ Lahjoitusvaroilla tuetaan myös Mongolian Punaisen Ristin sosiaalikeskusten toimintaa

▶ Aiemmin tänä vuonna Suomen Punainen Risti lähetti Mongoliaan 15 tonnia talvi-vaatteita.

▲ Talvi voi olla julma jurttaslummeissa. Lämpötila laskee Mongoliassa ajoittain alle -50 asteeseen.

ja peittoa, jossa lapset voisivat nukkua, Fors kertoo.

Mongolian talvikausi voi jatkua ankaraana toukokuuhun asti. Tämän talven katastrofin laajuus paljastuu kokonaisuudessaan vasta kesällä. Karjakuolemat jatkuvat aina siihen asti, kun maaperä tuottaa uutta syötävää.

Suomesta apua ankaraan talveen

Mongolian Punainen Risti on tottunut selviämään ankarista sääoloista, ja kansainvälistä apua tarvitaan maassa vain poikkeuksellisen pahoina vuosina. Nyt Mongolian slummeissa on kuitenkin hätä. Pulaa on paitsi ruoasta ja lämpimistä vaatteista, myös tuesta slummeihin muuttaneille paimentolaisille.

Suomen Punainen Risti on tukenut jo

yli kymmenen vuotta Mongolian Punaisen Ristin sosiaalikeskuksia, joista jurttaslummiensa asukkaat voivat saada apua vaikeaan tilanteeseensa. Yli 20 keskuksesta on tähän mennessä saanut apua noin 30 000 mongolialaista.

– Suurin osa apua tarvitsevista on erittäin köyhiä jurttaslummiensa asukkaita, vanhuksia sekä yksinhuoltajavanhempia lapsineen. Sosiaalikeskuksissa heitä autetaan rekisteröitymään kaupungin asukkaiksi, jotta heidän olisi mahdollisuus saada apua valtiolta. Heille opetetaan ensiapu- ja kädentaitoja ja annetaan henkistä tukea, Fors kertoo.

– Parhaimmillaan sosiaalikeskus tarjoaa apua jaksamaan vaikeassa tilanteessa. Niissä jaetaan arjen ilot ja surut ja juodaan kuppi teetä. Se on joskus kaikkien arvokkainta apua. ■

Kambodžassa pidetään huolta odottavista äideistä

KAMPONG DOR/KRATIE/KAMBODŽA
MINTTU-MAARIA PARTANEN

Kun *Thor Soknan* oli 20-vuotias, hän koki kauhuissaan. Thor odotti ensimmäistä lastaan eikä hänellä ollut aavistustakaan, mitä synnytyksessä tapahtuu. Kukaan ei ollut koskaan kertonut hänelle raskaudesta tai synnytyksestä. Thorin äiti oli synnyttänyt kaikki lapset kotonaan ja kehotti tytärtään tekemään samoin.

– Jätin kaiken luonnon varaan, Thor kuvailee hiljaisella äänellä.

Nuori Thor synnytti kotonaan apunaan kylän perinteinen synnytysavustaja. Synnytysvälineitä tai kivunlievitystä ei ollut. Thor oli onnekas, sillä esikoinen syntyi terveenä ja on nyt 15-vuotias koululainen. Vasta ensimmäisen synny-

tyksen jälkeen kylän vanhimmat naiset jakoivat synnytyskokemuksiaan Thorin kanssa. Hän ei ollut uskaltanut kysyä keneltäkään aiemmin.

Thorin tarina on Kambodžassa hyvin yleinen. Arviolta yli 80 prosenttia kambodžalaisnaisista synnyttää kotona ja maan äitiyskuolleisuus on yksi Kaakkois-Aasian pahimpia. 540 naista sataatuhatta kohti kuolee synnytykseen, kun vastaava luku Suomessa on seitsemän. Naisia kuolee synnytyksiin lähes viisi kertaa enemmän kuin naapurimaissa Vietnamissa ja Thaimaassa.

Tietoa ja tukea vapaaehtoisilta kyliin

35-vuotias Thor odottaa nyt kuudetta lastaan. Tuleva synnytys huolestuttaa häntä, sillä ikä alkaa painaa. Tiltanne on nyt kuitenkin parempi kuin

◀ *Thor Soknan* odottaa kuudetta lastaan. Nyt synnytys ei enää pelota, koska kylän synnytyssavustaja on saanut Punaisen Ristin koulutuksen.

esikoisen kohdalla. Thor asuu maanviljelijämiehensä kanssa Kampong Dorin kylässä Kambodžan keskiosissa, jossa Punaisen Ristin vapaaehtoiset on koulutettu huolehtimaan muun muassa raskaana olevien naisten terveydestä. Suomen Punainen Risti tukee lahjoitusvaroin Kambodžan Punaisen Ristin vapaaehtoisten tekemää työtä.

Vapaaehtoiset kertovat synnytyssavustajille perustietoa synnytyksestä ja siihen liittyvistä terveysriskeistä. Esimerkiksi perinteinen tapa leikata napanuora bambunoksalla aiheuttaa usein tulehduksia ja jäykkäkouristusriskin.

Kaikki viisi aiempaa lasta Thor on synnyttänyt kotonaan. Nyt syntyvän lapsen kohdalla hän on ajatellut kysyä kättilön neuvoa.

– Jos hän kehottaa synnyttämään klinikalla, harkitsen sitä.

Laskettu aika osuu kesä–heinäkuulle, joka on kiireistä aikaa riisipelloilla.

– Kun mieheni on töissä pelloilla, klinikalle on vaikea lähteä. Kukaan ei huolehdi talosta ja lapsista eikä kukaan voi viedä minua sairaalaan.

Kylän perinteinen synnytyssavustaja on saanut Punaisen Ristin koulutusta. Nyt hänellä on käytössään synnytyssakkaus, jossa on muun muassa sakset, hanskat ja napanuoran sidontaan tarvittavat välineet. Kun synnytys on entistä turvallisempaa, haaveilee viiden lapsen äiti nyt tulevasta vauvastaan.

– Toivoisin, että vauva olisi poika, Thor hymyilee. ■

Arti Räsänen

Haitissa alkanut sadekausi tekee teltoista ja tilapäissuojista korvaamattoman tärkeitä.

Työ sateisessa Haitissa jatkuu

Maaliskuun lopulla alkanut sadekausi on täyttänyt monet Haitin väliaikaisleireistä vedellä ja mudalla. Terrain Golfin liki 40 000 ihmisen väliaikaisleirissä tunnelma oli ensimmäisen sade yön jälkeen epätoivoinen. Leirin asukkaat kaivoivat kiivaasti ojia paljain käsi, jotta vesi ei pääsisi tulvimaan sisään teltoihin ja suojiin.

Toistaiseksi sadekausi ei ole vaatinut ihmishenkiiä. Uhka tartuntatautien leviämiseen on kuitenkin suuri, kun tulvavesi täyttää viemärit ja leviää väliaikaisiin asumuksiin.

Kansainvälisen Punaisen Ristin mukaan lähes miljoona haitilaista koditon on tähän mennessä saanut pressuja, telttoja ja rakennustarvikkeita.

– Majoitustarvikkeiden avulla perheet pääsevät takaisin omille asuinsijoilleen rakentamaan tulevaisuutta katastrofin jälkeen, kertoo *Liisa Rantasuo*, joka koordinoi majoitustarvikkeiden jakelua Haitissa.

Väliaikaismajoituksen jakelu on ainoastaan yksi tapa, jolla haitilaisia autetaan selviytymään sadekaudesta. Lisäksi kartoitetaan muun muassa pystyssä pysyneiden rakennusten kuntoa ja siirretään ihmisiä pois pahimmilta tulva-alueilta. ■

Käynnistä Ketjureaktio!

Lumien sulaessa on aika polkaista käyntiin Ketjureaktio.

Keväisessä kampanjassa kannustetaan ihmisiä liikkumaan ja lahjoittamaan esimerkiksi bussilipusta säästyneet rahat Ketjureaktioon. Katastrofirahastoon kertyneet varat käytetään Punaisen Ristin terveys-hankkeisiin. Koulutettujen vapaaehtoisten avulla jaetaan terveystietoa ja opetetaan kädestä pitäen, miten pienillä arjen käyttäntöjen muutoksilla saadaan ehkäistyä mm. malariaa, ripulia ja siitä johtuvia tauteja.

Kuntoilijan Ketjureaktio

Ota ilo irti hyötyliikunnasta ja lahjoita säästämäsi rahat Ketjureaktioon. Kun lahjoitat vähintään 15 euroa, saat kiitokseksi Ketjureaktio-vuosittarran, jonka voit kiinnittää vaikka pyörääsi tai kävelysauvoihin.

Yrityksen Ketjureaktio

Yhdessä tekeminen on hauskaa. Yrityksen Ketjureaktiossa liikuntamyönteinen yritys kannustaa henkilökuntaa liikkumaan lahjoittamalla kampanjajan liikuntasuorituksesta sovittun summan Ketjureaktioon.

Lue lisää:

www.lahjoita.fi/ketjureaktio

SUOMEN PUNAISEN RISTIN KANSAINVÄLINEN APU 3.3.-7.4.2010

Aasia

Mongolian ankan talven koettelemien paimentolaisperheiden auttamiseen 40 000 euroa (UM, SPR). Thomas Russell tukemaan jälleenrakennusta tsunamissa tuhoutuneella alueella Sri Lankassa.

Afrikka

Katastrofivalmiuteen Eritreassa 78 000 euroa (UM, SPR). Ugandan tulvien ja maanvyörymien uhrien auttamiseen 30 000 euroa (SPR). Psykososiaalisen tuen osaamista Etiopian, Ruandan ja Ugandan Punaisen Ristin yhdistyksissä tuettiin 9 000 eurolla (UM, SPR). Terveystuella oli asiantuntija Ritva Jäntti Keniaan.

Amerikat

Jari Koironen ja Janne Mäkisalo lähtivät käynnistämään kirurgisen sairaalan toimintaa Chilessä.

Haitiin lähtivät tekniset asiantuntijat Ari Hiltunen ja Mikko Rauhala, sairaanhoitajat Niina Hirvonen, Silja Hormia, Iris Nolvi, Kati Partanen, Leena Raimo-Saare, Virpi Teinilä, Pirjoriitta Veltheim-Raevaara ja Teija Österberg, kättilö Orvokki Iso-Mötönen, lääkärit Jaana Joensuu ja Ari Mönntinen, kirurgi Olli Kruuna, tiiminvetäjä Marla Nykyri, logistikot Pauli Immonen ja Markku Riistama, turvallisuusasiantuntija Jouko Keloneva sekä avustustarvikkeiden jakelua koordinoimaan Ulrika Holmlund, Inna Ilivitzky ja Ari Mäntyvaara. Valmiuteen ja riskien vähentämiseen Boliviassa ja Paraguayssa 90 000 euroa (UM, SPR). Katastrofivalmiuteen El Salvadorissa 74 000 euroa (UM, SPR). Katastrofivalmiuteen Keski-Amerikassa 90 000 euroa (UM, SPR).

SPR = Suomen Punaisen Ristin katastrofirahasto
UM = Suomen ulkoministeriö